Deset ran egyptských

P?vod materiálu
Tomáš Pavelka
Po?adí v lekci
21

Exodus 5–10

Post?ehy pro u?itelku

- pátá kapitola: Vystihují ji záv?re?ná Mojžíšova slova: „Panovníku, pro? jsi dopustil na tento lid zlo? Pro? jsi m? vlastn? poslal? Od chvíle, kdy jsem p?edstoupil p?ed faraóna, abych mluvil tvým jménem, nakládá s tímto lidem ešt? h??e.“ Každá zm?na je vlastn? z po?átku k horšímu. Terpve pozd?ji p?iná ší ovoce. Nebezpe?í každého otroctví, zejména otroctví h?ichu, je, že si ?lov?k po?ád ?íká, že „zvládá“, že zm?na by p?inesla okamžité nep?íjemnosti a nepohodlí. I když chce ?lov?k zm?nit sv?j osobní život, t?eba p?estat být líný, první, co zažívá, je jen nepohodlí, kdežtok jako lenoch m?l pohodlí. A to je jediné, co ze za?átku má. Terpve ?asem p?ijde t?eba radost z práce nebo radost z pohybu a n?jaké výsledky.

- Všimn?me si, že v kapitole 5 si nikdo nevšímá skute?né p?í?iny všeho – tj. že Izraelci jsou v Egypt? zotro?ováni. P?esn?ji, nikdo si to NECHCE p?iznat. Faraon si namlouvá, že Izraelci jsou líní, nep? ipouští si, že je ni?í robota, kterou jim uložil. Izraelští dozorci si neuv?domují, že jejich potíže p?sobí stále ten samý faraon a Egypt. A takhle nakonec smýšlí i Mojžíš, nedichází mu, že za potížemi je faraon a nikoliv B?h, který chce lid od faraona vysvobodit. Jedni p?ehrávají odpov?dnost na druhé, jen B?h na nikoho odpov?dnost nep?ehrává, ale p?ijímá ji.

- Faraon jde na v?c chyt?e, nedá zav?ít nebo zabít Mojžíše a Árona, aby se z nich nestali mu?edníci a hrdinové. Na místo toho kv?li nim p?itíží lidem, aby je proti nim poštval.

- Mojžíš se vlastn? až do konce Exodu nep?estane ptát: Panovníku Hospodine, pro? jsi m? vlastn? poslal. Cesta vysvobození, ani k?es?anova cesta, není nikdy bez p?ekážek. Už jen proto, že B?h nevysvobozuje jen t?lo, ale p?edevším duši, z otrockého myšlení. Otrok chce jen lehkou službu a dob? e najíst. Ani ho nenapadá, ež by mohl být svobodný a rozhodovat sám o sob? – otroctví je pohodln?jší. Takže když B?h vysvobozuje ?lov?ka z otroctví, na za?átku to ?lov?k vlastn? nechce. B?h vysvobozuje ?lov?ka, aby cht?l jiné v?ci, než které cht?l jako otrok.

- kapitola šestá: Hospodin Mojžíše ujiš?uje, že jeho zám?r není vyvést Izraelce není n?jaký rozmar, ale že uzva?el SMLOUVU s Abrahamem, Izákem a Jákobem. B?h je všemohoucí a tak hi nikdo k ni?emu nem?že donutit, proto je p?irozen? nevypo?itatelný. Ale smlouvou se B?h sám zavazuje, co bude d?lat a nem?že vzít své slovo zp?t a svou smlouvu porušit – jedin? tak, ve smlouv?, lze najít o Bohu n?jakou jistotu. B?h také p?ipomíná, že te? se d?je n?co nového, protože praotc?m ešt? neprozradil své jméno Hospodin, jako nyní Mojžíšovi. Není to tedy tak, že za strayých ?as? bylo všechno lepší a co šlo tehdy, te? už nejde, ale práv? naopak, te? se B?h lidem více p?iblížil (v utrpení!) a prozradil jim své odobní jméno – je k nim d?v?rn?jší.

- Budeš pro faraona Bohem – pohané mají sklon vid?t vše jen v lidských souvislostech. Za Mojžíšovým jednáním nevidí faraon jednání skute?ného Boha, vidí jen Mojžíše. Také naše k?es?anské poselství chápou pohané jen jako prosazování našich osobních zájm?.

- Faraon je odsouzen k nepochopení: Já však zatvrdím faraónovo srdce a u?iním v egyptské zemi mnoho svých znamení a zázrak?. Velká otázka je, pro? B?h brání faraonovi v pochopení. Znamená to dv? v?ci: Jednak, že je to B?h sám, kdo dává ?lov?ku uv??it, kdo mu dává pochopení Božích v?cí. ?lov?k vlastní silou Boha nenajde. Nejsme v??ící, protože jsme chyt?ejší nebo lepší než druzí lidé, ale proto že nám B?h dal ten dar. Na vsou víru nem?žeme být pyšní, máme za ni být vd??ni, máme mít radost z toho, že nám B?h dal poznat to, co ostatní nechápou.

- Za druhé, jde tu o n?co, pro co nemáme moc smysl: O Boží ?est. B?h zatvrdil faraonovo srdce, aby se v Egypt? proslavil, aby zde mohl vykonat mocné ?iny, jaksi, aby p?edvedl svou sílu. K osobnosti každého ?lov?ka pat?í i jeho pov?st, jeho sláva. Každý ?lov?k touží být uznávaný, mít respekt. Tím spíše na to má plné právo B?h, tím spíše pat?í sláva k Bohu. My op?t máme být vd??ni, že u nás se B?h proslavil dobrými v?cmi: Tím, že nás osvobozuje od našich vin a pomáhá nám v našem život?.

- Faraonovi služebníci dokážou to samé, co Mojžíš – prom?ní své hole v hady a vodu v krev. I lidé dovedou n?kdy konat neobvyklé, zázra?né v?ci. Proto to hlavní na Bohu nejsou zázraky, ale to, že své lidi miluje. Vydržet n?koho mít rád po celý život, to je nejv?tší div, protože je to náro?né a proto také n?co takového není moc k vid?ní. Ukazuje se také, že cosi jako magie m?že v omezené mí?e fungovat. K ?es?an by se nem?l nechat zmást tím, když vidí n?co nap?irozeného – ano, takové v?ci jsou, ale ne vždy jsou od Boha.

První rána – voda v krev

- voda v krev – nemusela to být doslova krev, voda mohla jen jako krev vypadat, ale to p?ijde nastejno, když se n?komu n?co takového stane (jako se stalo Egyp?an?m) B?h zasáhl první Nil, protože Nil byl pro Egyp?any bohem, na kterého spoléhali, od kterého brali svou nadutou jisotu. Ukazuje se, že Nil bohem není a nedá se na n?j spoléhat.

- 7,24 Egyp?ané kopali kolem nilu – proto, aby se vytvo?ila jakási sutudánka a voda, která do ní prosákne z Nilu, se v p?d? p?efiltruje.

Druhá rána – žáby

- z Nilu, který je pro Egyp?any Bohem, vychází i druhá rána. Mojžíš zd?raz?uje, že až pohroma skon?í, žáby „z?stanou jen v Nilu“. Nil, který Egyp?ané vidí jako posvátný, je ve skute?nosti plný t?chto slizkých tvor?. U všeho z ?eho si d?láme falešného boha, m?žeme ve skute?nosti najít n?co odpudivého, když na to p?ijde, pokud nejsme slepí.

- Mojžíš se „úp?nliv? modlí“ za faraona – modlí se tedy za své nep?átele, jak to kázal Ježíš, Starý a Nový Zákon jsou tedy ve shod?.

T?etí rána – komá?i

- t?etí pohroma vychází ze zem?, která dávala Egyp?an?m úrodu a proto ji také uctívali. Ale, když na to p?ijde, zem? je jenom prach, kdo dává vyr?st rostlinám, je B?h.

?tvrtá rána – mouchy

- mouchy už faraonovi služebníci vyvést nedovedou. Mojžíš ?íká faraonovi, že B?h je pánem i jeho zem ? – ani Nil, ani Zem? nejsou bohem.

- 8,22 To, co máme ob?tovat Hospodinu, svému Bohu, je Egyp?an?m ohavností. Izraelci ob?tovali ovce a krávy, což byla pro Egyp?any posvátná zví?ata. Je to trochu podobné, jako by nám p?íliš nevadí, když n?kod zabije prase nebo králíka, ale p?išlo by nám hnusné, kdyby n?kdo zabil psa nebo ko?nu, domácí mazlí?ky.

Pátá rána a šestá rána – dobyt?í mor a neštovice

- nejd?íve nemoc dobytka, pak lidí

Sedmá rána – krupobití

- krupobití zasahuje t?etí ?ást p?írody po zví?etech a lidech, obilí

- B?hd už dává n?kterým možnost uv??it – kdo uv??í, schová své lidi a stáda

- B?h dává Egyp?an?m ?anci p?ežít, pšenice a špalda nejsou potlu?eny. Božím cílem není Egyp?ny zni? it, ale p?ivést k náprav?. Menší potíže, které se nám d?jí, nás mají probrat, jsou jako š?ouchnutí nebo pohlavek, abychom si ?ekli: B?h mi dal lekci, tak takhle ne, a? se nestne n?co horšího. To ?íká i Ježíš p ?i jednou uzdravení: Jdi a neh?eš už, a? se ti nestane n?co horšího.

Osmá rána – kobylky

- faraon nechce propustit d?ti. Všichni zlí vládcové si nep?ejí, aby se d?ti dozv?d?li o Bohu. Myslí si, že s dospelími už nepohnou, ale d?ti si cht?jí nechat pro sebe. U?itelé a ?editelé na mnoha školách dnes necht?jí, aby se u?ilo náboženství.

Devátá rána – tma

- Egyp?ané se neodvážili hnout z místa – m?že být také proto, že nev??ící bývají pov?r?iví a bojí se ve tm? r?zných strašidel. Izraelci si prost? doma rozsvítí, v?dí, že v noci není nic, co není i ve dne a že B? h kraluje i v noci.

- Faraona nechce propustit zví?ata, ale B?h spolu s lidmi vysvobozuje i p?írodu.

Návrh výkladu

- i když je to celých 6 kapitol, text se dá celkem dob?e p??íst celý, t?eba z D?jepravy nebo jiné d?tské bible. Vykládat ho není moc pot?eba, mluví sám za sebe. P?ípadn? lze postupovat takto.

- Mojžíš jde poprvé za faraonem. Faraon nemá dost odvahy ublížit p?ímo jemu, tak uškodí Izraelc?m, aby nem?li Mojžíše rádi. Všichni pochybují. Ale vždycky, když se n?co napravuje k lepšímu, je to ze za?átku horší. T?eba když se za?neme po?ádn? u?it do školy, nejd?ív máme mí? volného ?asu, ale potom nám jde všechno snadn?ji a máme ho pak víc, než d?íve a máme klid. (možná dost hloupý p?íklad, vymyslete si lepší)

- B?h zatvrdí faraonovo srdce, aby se mohl p?ed Egyp?any p?edvést (možná ?íci n?jak mírn?ji). Když ?lov?k Boha poslouchá, je to proto, že mu sám B?h jakoby kouzlem prom?nil sdrce, i když si ?lov?k myslí, že se tak rozhodl sám. Je naše velká výhoda, že nám B?h dal víru.

- Vylí?ení ran. Faraon se nejd?íve vždy omlouvá, slibuje, že se polepší, ale když mu otrne, d?lá si zase, co chce. Dejme si pozor, abychom nebyli stejní.

Motiva?ní otázky

- Kterých zví?at ?i hmyzu se štítíte?

- Která rána byla nejhorší? Žáby, komá?i, atd.?

- Vyjmenujte dev?t ran, o kterých jste zatím slyšeli.

Aktivity

- každé z d?tí si m?že vybrat jednu z ran a namalovat ji, nebo je namalovat všechny.

Odkaz na pracovní list
21 Mojžíš a Áron jednají s faraonem - st
Kam dále
NŠ Louny
Cílová skupina
Školní
Katechetické cykly
NŠ Louny
Biblický odkaz (kat)
Exodus 5–10